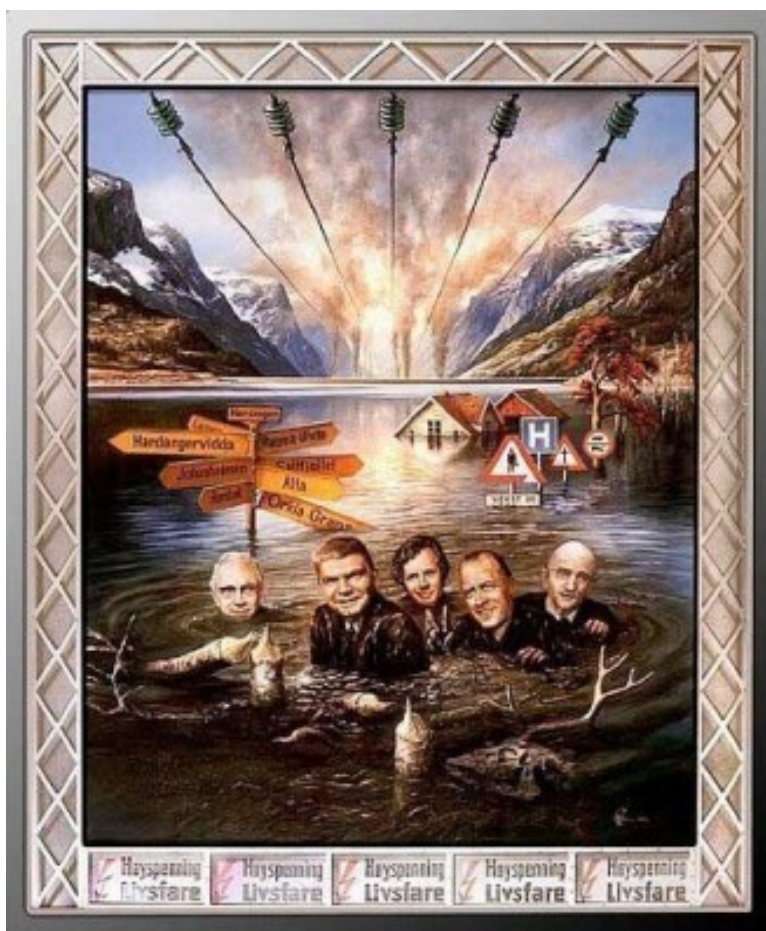

«Monstermaster» over Oslo Vest?

Denne teksten ble først publisert på <http://einarflydal.com> den 18.10.2021

De gamle kraftkameratene fra Ap og Høyre: Kleppe, Gjerde, Nordvik, Nordli og Willoch. Nå herjer etterfølgerne i Oslo Vest (maleri: Rolf Groven)

Oslo Vest og Bærum trues nå av 38 meter høye høyspentmaster som Statnett vil bygge fra Hamang ved Sandvika over områdene Valler, Haslum, Hosle, Grav, Jar og Ullern og fram til Smestad.

Slikt blir det protester av, slik det også blir i langt mer grisgrente strøk på Vestlandet.

Det er selvsagt ikke bare estetikken som bør bekymre:

Over mange år har det kommet rapporter om kreftopphopninger, bier som begår selvmord i kubene, for ikke å snakke om en leukemioppblomstring som har fulgt utbygningen av de store kraftnettene. Faktisk er det siste – en viss økt forekomst av leukemi blant barn – et av de statistiske funnene som bransjen og «strålevernet» har måttet innrømme. Sikkerhetsavstandene ble derfor økt.

Det er noen viktige dokumenter å ta for seg for dem som vil sette seg inn i forskningen som kan fortelle om helsevirkninger av slike kraftgater. Hvilke dokumenter man vil velge, avhenger av hvor grundig man vil gå til verks og hva man legger vekt på:

1. *Firstenberg, Arthur: Den usynlige regnbuen – Historien om elektrisiteten og livet*, Z-forlag 2018, 451 sider pluss referanser. Oversatt til en rekke språk. (Bestilles i bokhandel, hos Z-forlag, eller [HER](http://HER.no).)
Boka gir en bred, populærfaglig og storslått oversikt over kunnskapsutviklingen helt siden slutten av 1700-tallet og fram til i dag. Den er både spennende, vakker, interessant og morsom. Store deler handler om strøm og om utviklingen av forståelsen av hvordan strømmen i ledningsnettet – både høyspent og i husholdningen – påvirker kreft, diabetes og hjertekarlidelser. Andre deler handler om erfaringer med og forskning på virkninger av trådløs kommunikasjon.
2. *Milham, Samuel: Dirty Electricity – Electrification and the Diseases of Civilization*, iUniverse, 2012.
Dette er en ganske liten bok (102 s. + referanser) som gir en lettlest oversikt over forskningen

til forfatteren selv, medisiner og epidemiolog, og en hovedmann bak påvisningen av hvordan leukemi spredte seg i USA langs høyspentledningene når de ble bygget ut.

3. *Marino, Andrew: Going somewhere – Truth about a life in science*, Cassandra Publishing, 2010, 458 sider.
Denne fysikeren og juristen var sentral i utviklingen av den moderne forståelsen av elektrisitetens rolle i biologien. I denne memoarboka omtaler han blant annet sine slosskamper i rettssalene mot kraftselskapene, men tar dette og deres benektelser spesielt for seg i *Marino, A. & Ray, J.: Electric Wilderness*, Cassandra Publishing, 2011, 115 s.
4. *Elektromagnetiske felt og helse, Vurdering av de siste fem års forskning 1995 – 2000*, rapport 1.6.2000, Helse- og omsorgsdepartementet, <http://www.regjeringen.no/no/dep/hod/id421>.
Denne rapporten forteller i hovedsak at mye forskning viser skadevirkninger fra eksponering for ekstra lavfrekvente elektromagnetiske felt, men at resultatene er usikre, og derfor «ikke sikre nok» til å legitimere sterkere restriksjoner enn de vi har. Vurderingene er gjort opp mot grenseverdier basert på at skadevirkninger kun er «sikkert nok» knyttet til risiko for nerveimpulser som gir akutte sensoriske virkninger, noe som nesten bare forekommer i ekstremtilfeller (dynamohaller, nær store radarer, ol.l.)
5. Hadi Hasanzadeh & al: Effect of ELF-EMF Exposure on Human Neuroblastoma Cell Line: a Proteomics Analysis, *Iran J Cancer Prev.* 2014 Winter; 7(1): 22–27, PMID: PMC4142951, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4142951/>
Denne studien er et eksempel på eksperimenter gjort med cellekulturer som man utsetter for ganske svake 50 Hz felt, omtrent som fra husholdningsstrøm. Forskerne undersøkte noen detaljer knyttet til proteinendringer i nevroblastom-celler, for å komme på sporet av påvirkninger som kan stimulere celledelingen og, ikke minst, ha en virkning for utvikling i nervesystemet. Sammendraget viser til en rekke forskningsartikler som finner skader på celler tidlig i livet, og som kan tilbakeføres til slike lavfrekvente elektromagnetiske felt.

Ingen av disse kildene gir noe eksakt svar på hvilke avstander som er trygge for helsevirkninger, for slike svar fins nok ikke. Men de viser at vi her står overfor en påvirkning som det gjelder å redusere, ikke å øke.

Kraftkabler i bakken er kraftig skjermet for å redusere de elektriske og magnetiske feltene, og feltene dempes raskt med avstand. (For sjøkabler fins det påvisninger av skader på omgivelsene fra feltene som oppstår rundt kablene, for landkabler har jeg ikke oversikt.)

Kraftkabler i lufta har ingen skjerming, og deres elektriske felt registreres til og med fra satellitter som svever over atmosfæren.

Einar Flydal, den 18. oktober 2021

PS. Se også Bærum kommunes notat, som er uten treff på ordet «helse»: <https://www.baerum.kommune.no/innsyn/byggesak/wfdocument.ashx?journalpostid=2019229162&dokid=4665984&versjon=1&variant=A&>